

Kartka z kalendarza – marzec 2019

1 marca

MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ WALKI PRZECIWKO ZBROJENIOM ATOMOWYM - to inicjatywa, która jest sprzeciwem wobec zbrojeń atomowych, ale i upamiętnia ofiary broni jądrowej. 1 marca 1954 roku amerykańska armia przeprowadziła akcję Castle Bravo, która polegała na zdetonowaniu eksperymentalnej bomby wodorowej. W wyniku nieudanej próby skażonych zostało około 300 osób.

NARODOWY DZIEŃ ŻOŁNIERZY WYKLĘTYCH - żołnierze wyklęci dopiero kilkadziesiąt lat po zakończeniu II wojny światowej zostali należycie docenieni za walkę o Polskę. 1 marca obchodzimy Narodowy Dzień Pamięci „Żołnierzy Wyklętych”, który upamiętnia żołnierzy antykomunistycznego podziemia w Polsce.

ŚWIATOWY DZIEŃ OBRONY CYWILNEJ - święto ustanowiła Międzynarodowa Organizacja Obrony Cywilnej (ICDO) - wejście w życie konstytucji ICDO, jako organizacji międzyrządowej w 1972 roku. Obchody Dnia mają na celu podkreślenie znaczenia obrony cywilnej i podnoszenie świadomości społeczeństwa na temat samoobrony, a także docenienie wszystkich służb odpowiedzialnych za zwalczanie klęsk żywiołowych.

ŚWIATOWY DZIEŃ ŚWIADOMOŚCI AUTOAGRESJI - autoagresja to dość specyficzne zagadnienie, gdyż polega na zrobieniu sobie psychicznej albo fizycznej szkody. Może to być cięcie swojego ciała, połykanie ostrych przedmiotów, czy nawet prowokowanie innych osób.

MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ DZIECKA W MEDIACH

MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ PRZYTULANIA BIBLIOTEKARZA

(115) - 1904 – ur. **GLENN MILLER**, amerykański kompozytor, aranżer i puzonista, lider big-bandu, popularyzator jazzu w Europie, autor popularnych standardów jazzowych m.in. In The Mood, zm. 16 XII 1944 (75. rocznica śmierci)

3 marca

MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ PISARZY - dzień ustanowiony został w 1984 roku przez PEN Club. Jego celem jest promowanie literatury, oraz obrona wolności słowa i rozwój społeczności pisarzy na całym świecie. Przy okazji święta organizowane są spotkania autorskie oraz wieczory literackie.

ŚWIATOWY DZIEŃ DZIKIEJ PRZYRODY – to święto obchodzone w dniu podpisania Konwencji o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem. Celem Konwencji jak i samego święta jest ochrona dziko występujących populacji zwierząt i roślin.

(85) - 1934 – ur. **JACEK KUROŃ**, działacz polityczny i społeczny, współtwórca

polskiej opozycji demokratycznej, długoletni więzień polityczny, współzałożyciel KOR-u, uczestnik obrad Okrągłego Stołu, poseł na Sejm RP, dwukrotnie minister pracy i polityki socjalnej, zm. 17 VI 2004 (15. rocznica)

(25) – 1994 – zm. **JAN DOBRACZYŃSKI**, pisarz i publicysta, działacz społeczny, uczestnik wojny obronnej 1939 i ruchu oporu, generał brygady, działacz katolicki, autor opowiadań, szkiców literackich, powieści i wspomnień o tematyce metafizycznej i moralnej, m.in. *Listów Nikodema*, ur. 20 IV 1910

3-9 marca **MIĘDZYNARODOWY TYDZIEŃ E-KSIĄŻKI** - święto zainicjowane w 2004 roku ma na celu promocję i popularyzację e-czytania oraz książki elektronicznej.

4 marca **DZIEŃ WALKI Z PROKRASTYNACJĄ** - prokrastynacja to dość tajemniczo brzmiące pojęcie, ale jakże jest ona powszechna w naszym życiu. Oznacza bowiem tendencję związaną z odwlekaniem wszystkiego na później. Każdy z nas czasem to przerabia, ale co jeśli to nie są jednorazowe wyskoki?

4-8 marca **TYDZIEŃ OTWARTEJ EDUKACJI**

(15) – 2004 – zm. **JEREMI PRZYBORA**, poeta, humorysta, autor tekstów kabaretowych, piosenek, słuchowisk radiowych, widowisk telewizyjnych, prozaik; twórca (wraz z J. Wasowskim) Kabaretu Starszych Panów, ur. 12 XII 1915

5 marca (25) – 1994 – zm. **JAN DOBRACZYŃSKI**, pisarz i publicysta, działacz społeczny, uczestnik wojny obronnej 1939 i ruchu oporu, generał brygady, działacz katolicki, autor opowiadań, szkiców literackich, powieści i wspomnień o tematyce metafizycznej i moralnej, m.in. *Listów Nikodema*, ur. 20 IV 1910

6 marca **EUROPEJSKI DZIEŃ LOGOPEDY** - obchodzony jest we wszystkich krajach Unii Europejskiej. Święto ma na celu zachęcenie rodziców, by nie zwlekali z konsultacją u specjalisty dziecka, które ma problem z mówieniem. W Polsce z tej okazji organizowany jest Dzień Bezpłatnej Diagnozy Logopedycznej.

(110) – 1909 – ur. **STANISŁAW JERZY LEC**, poeta i satyryk, aforysta, współpracownik „Szpilek”, autor znanych tomów aforyzmów, dowcipnie komentujących współczesne zjawiska społeczne. m.in. *Myśli nieuczesanych*, zm. 7 V 1966

7 marca (20) - 1999 – zm. **STANLEY KUBRICK**, amerykański reżyser, scenarzysta i producent filmowy, ur. 26 VII 1928

8 marca **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ KOBIET** - pierwszy oficjalny Dzień Kobiet obchodzony był 28 lutego 1909 roku z inicjatywy Socjalistycznej Partii Ameryki. Za jego pierwowzór można przyjąć jednak obchodzone w starożytnym Rzymie Matronalia. Święto jest okazją, by za wszystko podziękować swoim kobietom ale i wyrazić szacunek dla ofiar walki o równouprawnienie kobiet.

(160) – 1859 – ur. **KENNETH GRAHAME**, pisarz angielski, autor opublikowanej w 1908 roku dla kilkuletniego syna, znakomitej bajkowej opowieści dla dzieci o przygodach zwierzęcych bohaterów *O czym szumią wierzby*, zm. 6 VII 1932

10 marca **DZIEŃ MĘŻCZYŹN**

12 marca **DZIEŃ MATEMATYKI** - został stworzony po to, aby dać uczniom trochę odmiany w nauce matematyki. Udział w grach i zabawach matematycznych ma na celu pokazać inną stronę tej nauki. Matematyka może być przyjemna i dawać radość. Święto zostało zapoczątkowane przez organizację "World Education Games" w 2007 roku. Od tego czasu było organizowane co roku w każdą pierwszą środę Marca.

DZIEŃ PRZECIWKO CENZURZE INTERNETU - rządy świadome siły Internetu chcą go kontrolować. Członkowie organizacji Reporterzy Bez Granic i Amnesty International ustanowili w 2008 r. to święto aby zachęcić społeczeństwo do aktywnych działań na rzecz wolnego Internetu. W Polsce te działania promuje Fundacja Panoptykon.

(20) – 1999 – **Przyjęcie Polski do NATO**

13 marca (120) – 1899 – ur. **JAN LECHOŃ**, poeta i satyryk, eseista, tłumacz, krytyk literacki i teatralny, współtwórca grupy poetyckiej Skamander, autor m.in. tomu wierszy *Karmazynowy poemat*, zm. 8 VI 1956

14 marca **DZIEŃ LICZBY PI** - Jest to święto, które ma promować matematykę i nauki ścisłe. Żeby było ciekawiej, obchodzimy je 14 marca, co zgodnie z amerykańskim formatem zapisu daty (3.14) odpowiada wartości liczby Pi. Pierwsza impreza odbyła się w 1988 roku w San Francisco.

(140) – 1879 – ur. **ALBERT EINSTEIN**, wybitny niemiecki fizyk, twórca szczególnej i ogólnej teorii względności, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie fizyki w 1921 r., zm. 18 IV 1955

(215) – 1804 – ur. **JOHANN STRAUSS** ojciec, austriacki kompozytor walców, polek, kadryli, marszów, ceniony skrzypek i dyrygent, autor m.in. słynnej kompozycji *Marsz Radetzky'ego*, zm. 25 IX 1849 - 170. rocznica śmierci

15 marca **ŚWIATOWY DZIEŃ PRAW KONSUMENTA** - to święto, które upamiętnia przemówienie prezydenta Stanów Zjednoczonych Johna Kennedy'ego wygłoszone w 1962 roku. Sformułował on wówczas cztery podstawowe prawa konsumentów: do informacji, wyboru, bezpieczeństwa, reprezentacji. W Polsce Światowy Dzień Konsumenta obchodzony jest oficjalnie od 2000 roku, na świecie od 1983 roku.

- 16 marca** (180) – 1839 – ur. **SULLY PRUDHOMME**, francuski poeta, przedstawiciel parnasizmu, autor m.in. tomiku *La Justice* (Sprawiedliwość), pierwszy laureat Nagrody Nobla w dziedzinie literatury w 1901 r., zm. 7 IX 1907
- 17 marca** **ŚWIATOWY DZIEŃ MORZA**
- 18 marca** **EUROPEJSKI DZIEŃ MÓZGU** - Europejczycy Dzień Mózgu świętują od 1998 roku, a jego celem jest propagowanie wiedzy o funkcjonowaniu naszego układu nerwowego.
- 19 marca** (150) – 1869 – ur. **JÓZEF MEHOFFER**, malarz, grafik, witrażysta, pejzażysta, ilustrator, przedstawiciel Młodej Polski, uznawany za mistrza secesyjnej dekoracyjności, twórca grafiki użytkowej, także książkowej, autor wielu kompozycji m.in. obrazu *Dziwny ogród*, wykładowca Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, zm. 8 VII 1946
- 20 marca** **ŚWIATOWY DZIEŃ TEATRU DLA DZIECI I MŁODZIEŻY**
- MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ SZCZĘŚCIA** - w ten dzień warto rozejrzeć się dookoła – szczęście z pewnością jest gdzieś blisko nas, jeśli tylko potrafimy je docenić...
- ŚWIATOWY DZIEŃ INWALIDÓW I LUDZI NIEPEŁNOSPRAWNYCH**
- 21 marca** **DZIEŃ WIOSNY, DZIEŃ WAGAROWICZA**
- ŚWIATOWY DZIEŃ ZESPOŁU DOWNA** - pomysłodawcą święta, którego przesłaniem jest pomoc dla ludzi z zespołem Downa był Stylianos E. Antonarakis, genetyk z uniwersytetu w Genewie. Data obchodów w dniu 21 marca nawiązuje do istoty zaburzenia – trisomii 21 chromosomu.
- MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ WALKI Z DYSKRYMINACJĄ RASOWĄ** - święto ustanowione przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w 1966 roku upamiętnia masakrę w Sharperville w 1960 roku. W pokojowej demonstracji przeciwko „przepisom przepustkowym” apartheidu policjanci zastrzelili 69 osób.
- ŚWIATOWY DZIEŃ LASU**
- ŚWIATOWY DZIEŃ POEZJI** - święto, które ustanowiło UNESCO w 1999 roku. Jego celem jest zachęcanie do czytania poezji a nawet tworzenia własnych wierszy. Główne obchody Międzynarodowego Dnia Poezji odbywają się w Paryżu.
- 22 marca** **ŚWIATOWY DZIEŃ WODY** - World Water Day ustanowiony został przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w czasie konferencji Szczyt Ziemi 1992 w Rio de Janeiro w Brazylii. Jako powód podano fakt, że ponad miliard ludzi na świecie cierpi z powodu braku dostępu do czystej wody pitnej.
- 23 marca** (225) – 1794 – rozpoczęło się powstanie kościuszkowskie

- 24 marca** **NARODOWY DZIEŃ ŻYCIA** – święto promuje rodzinę jako podstawową komórkę społeczną
- 25 marca** **ŚWIATOWY DZIEŃ CZYTANIA TOLKIENA**
- (65) – 1954 – zm. **LEON SCHILLER**, polski reżyser, krytyk i teoretyk teatru pochodzenia austriackiego, aktor kabaretu literackiego Zielony Balonik, autor scenariuszy teatralnych, esejów, m.in. *Teatru ogromnego*, ur. 14 III 1887
- 26 marca** (220) – 1799 – ur. **STANISŁAW WORCELL**, działacz rewolucyjno-demokratyczny, pisarz, publicysta, zm. 03 II 1857
- (75) – 1944 – ur. **IGOR MITORAJ**, wybitny polski rzeźbiarz; od 1968 r. tworzący na emigracji, zm. 06 X 2014 (5. rocznica)
- (60) – 1959 – zm. **RAYMOND CHANDLER**, amerykański pisarz, scenarzysta, autor powieści i opowiadań kryminalnych, z gatunku crime fiction, twórca fikcyjnej postaci detektywa Philipe'a Marlowe'a, ur. 23 VII 1888
- 27 marca** **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ TEATRU** - święto uchwalono w 1961 roku podczas 9. światowego kongresu Międzynarodowego Instytutu Teatralnego w Helsinkach. Datę 27 marca wybrano na pamiątkę otwarcia Teatru Narodów w Paryżu w 1957 roku.
- 28 marca** (105) – 1914 – ur. **BOHUMIL HRABAL**, czeski pisarz, uważany za znaczącego twórcę światowej literatury XX w., autor znanych opowiadań i powieści, m.in. przeniesionych na ekran i nagrodzonych Oscarem *Pociągów pod specjalnym nadzorem*, zm. 3 II 1997
- (25) – 1994 – zm. **EUGÈNE IONESCO**, francuski dramatopisarz pochodzenia rumuńskiego, przedstawiciel awangardy teatralnej, jeden z twórców tzw. teatru absurdu, autor dramatów m.in. *Łysa śpiewaczka*, *Krzęśta*, ur. 26 XI 1912
- 30 marca** **GODZINA DLA ZIEMI** - coroczne wydarzenie, organizowane w ostatnią sobotę marca. Godzinę dla Ziemi zapoczątkował WWF (Światowy Fundusz na rzecz Przyrody), który w 2007 roku zachęcił aż 2 miliony mieszkańców Sydney do wyłączenia niepotrzebnych świateł i urządzeń elektrycznych na 60 minut.

źródło:

<https://pl.wikipedia.org/wiki/2019>

<https://www.kalbi.pl/>

kalendaria rocznic i wydarzeń 2019:

- Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Rzeszowie
- Miejskiej Biblioteki Publicznej w Opolu

Opracowała: B.Malentowicz